

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

בחינת בגרות במוסיקה-רסיטל
דרישות והנחיות לשנה"ל - תשע"ט

תוכן עניינים

כללי

2.....	הוראות כלליות
3.....	רמות הבחינה
3.....	טווח הלימודים
4.....	נוהל הגשת הבקשה
4.....	לוח זמנים
4.....	מועדי הבחינה
4.....	נוהל הבחינה

תכנית הבחינה

5.....	מוסיקה קלאסית
6.....	שירה אמנותית
7.....	ג'אז - נגינה
9.....	פופ-רוק - נגינה
11.....	ג'אז-פופ-רוק - שירה
13.....	כלי הקשה
15.....	כלים עתיקים
16.....	מוסיקה ערבית מזרחית
17.....	כלים עממיים
18.....	קומפוזיציה

העבודה העיונית הנלווית

19.....	בתחום הקלאסי
20.....	בשירה אמנותית
21 ..	בתחומי הג'אז, הפופ והרוק
22.....	בתחום הקומפוזיציה

אופן ההתקשרות

23.....	קשר עם הפיקוח על החינוך המוסיקלי
---------	--

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

לכבוד
מנהלי בתי הספר – חטיבה עליונה

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/ט/1

כללי

תלמידים העוסקים בלימודי הנגינה באופן שיטתי ורצוף לאורך שנים רשאים לגשת לבחינת בגרות בנגינה ובשירה. בחינת בגרות זו נותנת הכרה והערכה למאמץ ולהשקעה הרבה בלימודי הנגינה. תלמידים העונים על אמות המידה של תכנית הבחינה הנדרשת יגישו את מועמדותם באמצעות טופס הבקשה המקוון ל"בחינת בגרות במוסיקה-רסיטל". החל משנה"ל תשע"ז התחיל יישום התהליך "רישום מוקדם" לתלמידים הנמצאים בכיתה י' שימשך גם השנה. הבחינה כוללת רסיטל ועבודה עיונית נלווית בכתב. להלן מספר כללים:

- שאלון בית ספרי באישור המפמ"ר.
- בחינת הבגרות במוסיקה-רסיטל מתקיימת אך ורק בכיתה י"ב.
- אין אפשרות להיבחן בשני כלים או בשני תחומים.

בשנה"ל תשע"ט ניתן יהיה לגשת לבחינת בגרות מוסיקה-רסיטל במחלקות הבאות:

- מחלקת פסנתר
- מחלקת כלי קשת
- מחלקת כלי נשיפה (עץ ומתכת)
- מחלקת כלי פריטה
- שירה אמנותית (קלאסית)
- ג'אז - נגינה
- פופ-רוק - נגינה
- ג'אז-פופ-רוק - שירה
- מחלקת כלי הקשה
- כלים עתיקים
- מוסיקה ערבית-מזרחית
- כלים עממיים
- קומפוזיציה

בקשות החורגות ממחלקות הכלים הללו יידחו על הסף.

על מוסדות החינוך להקפיד שתלמידיהם לא יתכונו לבחינה בגרות זו בכלים החורגים מן הרשימה שפורטה לעיל.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/ט/1 – עמוד 2 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

רמות הבחינה

ניתן לגשת לבחינת בגרות מוסיקה-רסיטל בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

טווח הלימודים

אישור התכנית נקבע בהתאם לרמת הקושי של היצירות המבוצעות. יחד עם זאת, יש להביא בחשבון את משך לימודי הנגינה הנדרש על מנת להגיע לרמה הנדרשת בבחינות הבגרות.

משך הלימודים הנדרש לרמה של 5 יח"ל הוא:

- פסנתר, כלי קשת, כלים עתיקים - לפחות 8 שנות לימוד
- כלי נשיפה, כלי פריטה - לפחות 5 שנות לימוד
- כלי הקשה - לפחות 5 שנות לימוד
- מוסיקה ערבית מזרחית, כלים עממים - לפחות 5 שנות לימוד
- שירה אמנותית - לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי אחד בלבד טרם לימודי השירה.
- ג'אז (נגינה) - לפחות 5 שנות לימוד רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד, או לחילופין, 6 שנות לימוד מתוכן 3 שנים רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.
- פופ-רוק (נגינה) - לפחות 5 שנות לימוד רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד, או לחילופין, 6 שנות לימוד מתוכן 3 שנים רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.
- ג'אז-פופ-רוק (שירה) - לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי אחד בלבד טרם לימודי השירה.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

נוהל הגשת הבקשה

טופס הבקשה המקוון יעלה לאתר מפת"ר מוסיקה ב- 27.8.2018.
בטופס הבקשה יש לפעול בהתאם להנחיות המופיעות באתר מפת"ר מוסיקה ולצרף את כל הטפסים הנלווים הנדרשים. לא יתקבלו טפסים נלווים בדואר, בפקס אלא רק בטופס המקוון.
חשוב: יש למלא טופס בקשה להיבחנות בזמר אמנותי בפורמט המיועד לכך.

לוח זמנים

מועד שליחת הטפסים המקוונים יתבצע בין התאריכים 27 באוגוסט 2018 עד 12 באוקטובר 2018.
המערכת תיסגר ביום 12 באוקטובר 2018.
טפסי בקשה שיגיעו לאחר מועד זה ידחו על הסף ולא יטופלו.
התכנית המוגשת היא סופית. אין אפשרות לשנות את הרפרטואר.
הערות או אישורים להצעות יישלחו לבתי הספר עד סוף חודש דצמבר 2018.

זימונים לבחינה יישלחו לבתי הספר החל מחודש ינואר 2019, כחודש לפני מועד הבחינה.
תוצאות המבחן תישלחנה לתחנה לקליטת הציונים עד אמצע יולי 2019.
הציונים יועברו לתלמידים באמצעות הנהלת בית הספר.

מועדי הבחינה

הבחינות תיערכנה בין החודשים פברואר-אפריל 2019.
הערה: קודם מועד הבחינה יש לאפשר לתלמיד להופיע ב"קונצרט הרצה".
הדרישות המפורטות להשמעות אלה יפורסמו במסמך המיועד לתלמידי הקונסרבטוריונים המוכרים על ידי משרד החינוך.
מועד הבחינה אינו ניתן לדחייה או לשינוי.
אי יכולתו של מלווה-מנגן להגיע לבחינה אינה סיבה לדחייתה.
חובה להודיע על ביטול הרסיטל לא יאוחר מיום 1 בינואר 2019.

נוהל הבחינה

משך הבחינה כ- 30 דקות. לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.
חובה להביא את חוברות התווים של היצירות המבוצעות ברסיטל.
כל הנבחנים חייבים להביא את כלי הנגינה פרט לפסנתר ולמערכת תופים.
אין לקיים כל דיון או שיחה עם הבוחנים במהלך הבחינה שלא ביוזמתם.
אין להקליט את מהלך הבחינה.
צוות הבוחנים מנוע מלמסור כל הערכה, ציון או ביקורת בתום הבחינה. מצ"ב קובץ דרישות ונהלים עדכניים המסביר התנהלות הבחינה.
יש לצייד את התלמיד בטופס דיווח רלבנטי (9588) חתום על ידי הנהלת בית הספר בתוספת מדבקות.
את הטופס ניתן להשיג במזכירות בית הספר.
תלמידים הלומדים בקונסרבטוריונים שבפיקוח משרד החינוך יהיו זכאים לציון בית ספרי מטעם קונסרבטוריונים אלה. הפירוט הנדרש של נוהל זה יתפרסם למנהלי המוסדות המוכרים בנפרד.

חזרה לתוכן עניינים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

תכנית הבחינה

מוסיקה קלאסית

הבחינה תכלול 5 יצירות מן התקופות הבאות :

1. יצירה מהתקופה הטרנס קלאסית

בפסנתר - היצירה הטרנס קלאסית צריכה להיות יצירה רב-קולית

2. יצירה מהתקופה הקלאסית

3. יצירה מהתקופה הרומנטית

4. יצירה אמפרסיוניסטית או בת-זמנו

5. יצירה ישראלית

בהרכבת התכנית יש לתת עדיפות **לספרות המקורית**. בהעדר יצירה טרנס קלאסית מתאימה, כגון ספרות כלי נשיפה מעץ וכלי נשיפה ממתכת, ניתן להמירה ביצירה מודרנית מן המאה ה-20. תכנית הבחינה בסקסופון תכלול יצירה מקורית אחת לפחות.

היצירה המרכזית בתכנית חייבת להיות בעלת היקף רב-פרקי ומנוגנת במלואה (סונטה, קונצ'רטו, וריאציות). חובה לנגן יצירה זו בעל-פה. החל משנה"ל תשע"ז יינתן ציון נפרד על הנגינה בעלפה של היצירה המרכזית. תלמיד שמנגן בהרכב קאמרי רשאי להמיר את אחת היצירות שבתכנית, פרט ליצירה המנוגנת במלואה, בקטע קאמרי בו הוא מנגן את התפקיד המרכזי.

החל משנת תשע"ט יופיעו באתר מפמ"ר דוגמאות ממאגר יצירות (כותרים) לכלים ותחומים שונים.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 5 מתוך 23

רח' השלושה 2 יד אליהו, תל-אביב 61092 טלפון: 03-6896098 פקס: 03-6896131

musical@education.gov.il

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

שירה אמנותית

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בשירה אמנותית מחייבת :

א. לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי אחד בלבד טרם לימודי השירה, או חברות קבועה במקלה אמנותית שנתמכת ע"י מינהל התרבות שבמשרד התרבות.

ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוסיקה.

הבחינה תכלול 5 יצירות מן התקופות הבאות :

1. יצירה מהתקופה הטרומ קלאסית ; תקופת הרנסנס או תקופת הבארוק

2. יצירה מהתקופה הקלאסית

3. יצירה מהתקופה הרומנטית ; ליד / שנסון

4. יצירה אימנפסיוניסטית או יצירה מהמאה העשרים או יצירה בת-זמננו

5. יצירה ישראלית אמנותית - חובה

היצירות תבוצענה בשלוש שפות שונות, לפחות. יש להקפיד לשיר בשפת המקור.

חובה לשיר את הרפרטואר בע"פ.

יצירה אחת בלבד ניתן לבצע גם בשירת דואט, בטריו או באנסמבל.

באריות אופראיות ובאריות מתוך אורטוריות יש לשיר את הרפרטואר בסולמות המקור.

ביצירות ישראליות יש לבצע את תפקיד הליווי נאמן למקור.

התלמיד יידרש להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות :

• כללי – נוכחות, הופעה, יציבה

• טכניקה – אינטונציה, ארטיקולציה, נשימה, תמיכה, פונטיקה. יש לשים דגש על דיקציה.

• אינטרפרטציה – פרזנטציה בע"פ, מבנה משפט, הגשת הטקסט.

בזמן הבחינה יתבקש התלמיד לקרוא מהדף קטע סולפג', כולל זיהוי הסולם והמשקל, ברמת קושי של לפחות 3

שנות לימוד בתחום תורת המוסיקה. כמו כן, התלמיד יישאל על היצירות / השירים שהוא מבצע: על המלחין,

על השיר/היצירה, על התקופה, על הסגנון ועל מרכיבים מוסיקליים בולטים ביצירות.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

ג'אז - נגינה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בג'אז-נגינה מחייבת :

א. לפחות 5 שנות נגינה רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד, או לחילופין, 6 שנות נגינה מתוכן 3 שנים

רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.

ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוסיקה.

הבחינה תכלול 5 קטעים מגוונים בעלי אופי שונה :

1. קטע משועתק (Transcription) מהקלטה של מוסיקאי בולט מגדולי הג'אז.

השעתוק יהיה ברמה מאתגרת ויוכיח עבודה מעמיקה ויסודית מבחינה טכנית ומוסיקלית.

קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 מבנים של השיר (Chorus).

יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית.

התלמיד ירשום את קטע הסולו מן המקור ויגיש אותו לבוחנים בזמן הבחינה.

חובה להביא לבחינה את הקטע המשועתק באחד מן הפורמטים הבאים : נגן mp3,

דיסק און קי, סמרטפון. האופציה המומלצת על ידי הבוחנים היא הקלטה בסמארטפון.

2. בלדת ג'אז

3. קטע סווינג במהירות מתונה (medium)

4. קטע במקצב שאינו סווינג בשמיניות ישרות : Latin; Fusion; Funk; Bossa Nova

5. קטע מהיר באחד מסגנונות הג'אז

הערה : ניתן להחליף אחד מן הקטעים, מתוך סעיפים 2-5 בלבד, ביצירה מקורית או בעיבוד ליצירה מכל

תחומי המוסיקה.

חובה לנגן את הרפרטואר בע"פ.

הנבחן יידרש להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות :

- דיוק וניקיון צלילי
- סאונד ואיכות צליל נאמנים לסגנון
- דיוק קצבי
- גיוון ועושר דינאמיים

התלמיד יידרש לאלתר על מהלך הרמוני בקריאה מהדף (Prima Vista).

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

חובה לבצע את היצירות בליווי הרכב שאינו גדול מ- 6 נגנים. הרכב זה חייב לכלול בס, תופים וכלי הרמוני.
על הנבחנים במערכת תופים (כולל מלוויים) להביא קלאצ' ומצילות.
התלמיד ייבדק על האינטראקציה עם ההרכב כמו גם על הובלת ההרכב.
חובה על התלמיד להפגין את כישוריו כמבצע יוצר בכל קטע מנוגן. יכולות אלה יופגנו בגיבוש גירסה אישית, בעיבוד, בפיסוק, ובקטעי אלתור אתגריים.
התלמיד יידרש לאלתר בכל הקטעים תוך הפגנת שליטה סגנונית בז'אנר, במלודיה, בסולמות, בהרמוניה ובמקצבים המאפיינים אותו.
התלמיד יגלה ידע תיאורטי ושליטה מעשית בתחום תורת המוסיקה; מרווחים, סולמות, מודוסים, סימני מפתח, כל סוגי האקורדים (כולל צלילי הצבע והמתח - 7, 9, 11, 13, 6) ודרגות הרמוניות.
אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 8 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

פופ-רוק - נגינה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בפופ-רוק מחייבת:

- א. לפחות 5 שנות נגינה רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד, או לחילופין, 6 שנות נגינה מתוכן **3 שנים רצופות על הכלי בו נבחן התלמיד** בתוספת של **3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד** בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.
- ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוסיקה.
- הבחינה תכלול 5 קטעים מגוונים בעלי אופי שונה:
1. חובה לנגן קטע **ג'אז** משועתק (Transcription) מהקלטה של אחד מן המוסיקאים המופיעים ברשימה המובאת להלן:
 - גיטרה**: ווס מונגומרי, מייק סטרן, פאט מאתיני, ג'ו פאס, סקוט הנדרסון
 - גיטרה בס**: פול צ'מברס, רון קרטר, צ'ארלס מינגוס, ג'אקו פאסטוריוס
 - תופים**: מקס רואץ', ארט בלייקי, רוי היינס, טוני וויליאמס, בריאן בלייק
 - נשיפה**: צ'רלי פרקר, צ'אט בייקר, קליפורד בראון, צ'רלי פרקר, ג'ושוע רדמןהשעתוק יהיה ברמה מאתגרת ויכחי עבודה מעמיקה ויסודית מבחינה טכנית ומוסיקלית.
- קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 מבנים של השיר (Chorus).**
- יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית.**
- התלמיד ירשום את קטע הסולו מן המקור ויגיש אותו לבוחנים בזמן הבחינה.
- חובה להביא לבחינה את הקטע המשועתק באחד מן הפורמטים הבאים: גוגל mp3,**
- דיסק און קי, סמרטפון. האופציה המומלצת על ידי הבוחנים היא הקלטה בסמארטפון.**
2. חובה לבצע קטע בלוז הכולל סולו מאולתר או מוכן מראש.
3. בלדת רוק/פופ
4. קטע במהירות מתונה
5. קטע במהירות גבוהה
- הערה:** ניתן להחליף אחד מן הקטעים, מתוך סעיפים 2-5 בלבד, ביצירה מקורית או בעיבוד ליצירה מכל תחומי המוסיקה.
- חובה לנגן את הרפרטואר בע"פ.**
- הנבחן יידרש להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:
 - דיוק וניקיון צלילי
 - סאונד ואיכות צליל נאמנים לסגנון
 - דיוק קצבי
 - גיוון ועושר דינאמיים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

חובה לבצע את היצירות בליווי הרכב שאינו גדול מ- 6 נגנים. הרכב זה חייב לכלול בס, תופים וכלי הרמוני.

התלמיד ייבדק על האינטראקציה עם ההרכב כמו גם על הובלת ההרכב.

חובה על התלמיד להפגין את כישוריו כמבצע יוצר בכל קטע מנוגן. יכולות אלה יופגנו בגיבוש גרסה אישית, בעיבוד, בפיסוק, ובקטעי אלתור אתגריים.

התלמיד יידרש לאלתר בכל הקטעים תוך הפגנת שליטה סגנונית בז'אנר, במלודיה, בסולמות, בהרמוניה ובמקצבים המאפיינים אותו.

התלמיד יגלה ידע תיאורטי ושליטה מעשית בתחום תורת המוסיקה; מרווחים, סולמות, מודוסים, סימני מפתח, כל סוגי האקורדים (כולל צלילי הצבע והמתח - 7, 9, 11, 13, 6) ודרגות הרמוניות. אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 10 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

ג'אז-פופ-רוק - שירה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בג'אז-פופ-רוק - שירה מחייבת :

- א. לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי נגינה אחד בלבד טרם לימודי השירה.
- ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוסיקה.

הבחינה תכלול 5 קטעים מגוונים בעלי אופי שונה :

1. **קטע משועתק (Transcription)** - חובה לשיר מהקלטה של זמר/ת או נגן בולט מגדולי הג'אז. משועתק במדויק למקור. הקטע חייב לכלול אלתור ; ביצוע קטע בחיקוי מדויק למקור כולל הרמוניה, מלודיה, עיבוד, סאונד, ארטיקולציה וסגנון שירה. קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 מבנים של השיר (Chorus). יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית. התלמיד ירשום את קטע הסולו מן המקור ויגיש אותו לבוחנים בזמן הבחינה. חובה להביא לבחינה את הקטע המשועתק באחד מן הפורמטים הבאים : נגן mp3, דיסק און קי, סמארטפון.
- 2-3. **שני קטעים** על פי בחירתו של הנבחן מתוך רשימת הסגנונות הבאים :
Swing; Latin Jazz; Ballad; Bebop; Modern
כל אחד מהקטעים יכלול סולו אלתור במשך של מבנה השיר.
4. **שיר הלכות מהרפרטואר של אחד מן הזמרים הבאים** : אריטה פרנקלין, סטיבי וונדר, כריסטינה אגילרה, ביונסה, אריקה בדו, מייקל ג'קסון, וויטני יוסטון, מריה קארי, לותר ונדרוס, אר קלי. יש לבצע את אחד מן הקטעים הללו בסגנון פופ-רוק או בעיבוד / גירסה ג'אזית.
5. **קטע בחירה אחד בסגנון פופ-רוק או ג'אז, או קטע מקורי או עיבוד/גירסה/פרשנות אישית ברוח פופ-רוק או ברוח ג'אז מכל תחומי המוסיקה, כולל מוסיקה ישראלית.** בכל שיר המבוצע כנדרש בסעיפים 3 ו-4 חובה לאלתר על מבנה השיר או על Rif. אין להסתפק בהצגת הנושא (Head).
- Unheard – התלמידים יתבקשו לבצע בזמן הבחינה קטע אלתור (Scat) על מהלך הרמוני פשוט המושתת על דרגות דיאטוניות. חובה לשיר את הרפרטואר בע"פ.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

הנבחן יידרש להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- יכולת אישית גבוהה בביצוע: טכניקה קולית, אינטונציה, שליטה בנשימה, איכות צליל, דינמיקה, מנעד קולי, שליטה ברגיסטרים שונים ובמעבר שביניהם, גיוון בצבעי הקול,

אינטרפרטציה אישית, פיסוק מוסיקלי וטקסטואלי, עמידה על במה, הבנה מעמיקה בשפה המוסיקלית בה הוא מתמחה ויכולת ביטוי.

- קטעים מאתגרים אשר יאפשרו לתלמיד להביא את יכולותיו האישיות לידי ביטוי.
- שליטה סגנונית בשפת הג'אז.
- ידע תיאורטי - היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים (כולל צלילי הצבע והמתח - 7, 9, 11, 13, 6) ובדרגות הרמוניות.
- חובה לבצע את היצירות בהרכב כלי המונה לפחות 2 כלי Rhythm Section ולא יותר מ- 5 כלים. הרכב גדול יותר לא יורשה להשתתף. **לא ניתן לבוא עם הרכב קולי מלווה.**

אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.

בזמן הבחינה יתבקש התלמיד לקרוא מהדף קטע סולפג'י ברמת קושי של לפחות 3 שנות לימוד בתחום תורת המוסיקה. כמו כן, התלמיד יישאל על השירים שהוא מבצע: על המלחין, על השיר/היצירה, על התקופה ועל הסגנון כמו גם על מרכיבים מוסיקליים בולטים ביצירות.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 12 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

כלי הקשה

ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד

הבחינה תכלול 5 יצירות אשר יציגו שליטה של התלמיד בכלים שונים ובסגנונות שונים. התלמיד יידרש להראות שליטה ברמה גבוהה באחד משלושת המסלולים הבאים.

על התלמיד לבחור מסלול אחד בלבד מתוך שלושת המסלולים המפורטים להלן:

- **מסלול א' - כלי מקלדת (קסילופון, מרימבה, ויברפון)**
- **מסלול ב' - מערכת תופים ורב-כלי**
- **מסלול ג' - טימפני**

מסלול א' - כלי מקלדת (קסילופון, מרימבה, ויברפון)

- **שלוש יצירות** למרימבה או לויברפון או לקסילופון :
 - חובה לנגן שתיים מהיצירות ב-4 מקלות.
 - אחת משלוש היצירות חייבת להיות עיבוד או טרנסקריפציה ליצירה מן הרפרטואר הקלאסי לתקופותיו.
- בנוסף, יבחר התלמיד **שתי יצירות** משלוש האפשרויות הבאות :
 - יצירה אחת לתוף קטן - התלמיד יידרש להוכיח שליטה בתרגילי ה- Rudiments למיניהם : פרדידל לסוגיו, פלם, דראג, טרמולו פתוח, טרמולו סגור וכיו"ב.
 - יצירה אחת כתובה למערכת תופים או יצירה רב-כלית.
 - יצירה / אטיוד לטימפני (יצירה ל- 3-4 טימפני או לחילופין ל- 2 טימפני עם שינויי כיוון במהלך היצירה).

מסלול ב' - מערכת תופים ורב-כלי

- **שלוש יצירות** מתוות למערכת תופים ולרב-כלי.
- **יצירה אחת** לתוף קטן או יצירה/אטיוד לטימפני.
 - יצירה לתוף קטן - התלמיד יידרש להוכיח שליטה בתרגילי ה- Rudiments למיניהם : פרדידל לסוגיו, פלם, דראג, טרמולו פתוח, טרמולו סגור וכיו"ב.
 - יצירה / אטיוד לטימפני - יצירה ל- 3-4 טימפני או לחילופין ל- 2 טימפני עם שינויי כיוון במהלך היצירה.
- **יצירה אחת** לכלי מקלדת (קסילופון / מרימבה / ויברפון).

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

מסלול ג' – טימפני

- **שלוש יצירות לטימפני :**
 - היצירות יהיו כתובות לסט של 3-4 טימפני.
 - על התלמיד להוכיח שליטה בשינויי כיוון, אטימה וכיו"ב.
 - **יצירה אחת לתוף קטן או יצירה מתווה למערכת תופים או רב-כלי.**
 - יצירה אחת לתוף קטן - התלמיד יידרש להוכיח שליטה בתרגילי ה- Rudiments למיניהם (פרדידל לסוגיו, פלם, דראג, טרמולו פתוח, טרמולו סגור וכדומה) או יצירה מתווה למערכת תופים או רב-כלי.
 - **יצירה אחת לכלי מקלדת (קסילופון / מרימבה / ויברפון).**
- על מנת להגיע לתוצאות המספקות/המרביות יינתן ממוצע משקלל את הציון כי 75% לכלי ראשי ו- 25% לכלי משני.

חזרה לתוכן עניינים

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 14 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

כלים עתיקים

הבחינה תכלול 5 יצירות מן התקופות הבאות :

1. יצירה מתקופת הבארוק האיטלקי המוקדם או מתקופת הרנסנס
2. יצירה מתקופת הבארוק
3. יצירה מתקופת הבארוק הצרפתי או יצירה קאמרית (ניתן לנגן בדואט)
4. יצירה מהתקופה המודרנית או בת-זמננו
5. יצירה ישראלית

חובה לנגן לפחות בשני סוגים של חליליות (סופרן, אלט).

היצירה המרכזית בתכנית חייבת להיות בעלת היקף רב-פרקי ומנוגנת במלואה. **חובה לנגן יצירה זו בעל-פה.**

נגינה בעל-פה של יתר היצירות בתכנית הבחינה (למעט היצירה המרכזית) תזכה את הנבחן עד 6 נקודות "בנוסף".

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 15 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

מוסיקה ערבית מזרחית

ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד.

רפרטואר הבחינה יכלול 5 יצירות ממספר סגנונות שונים אשר בנויים על יותר מאסכולה אחת.
הבחינה תכלול:

1. קטע מן האסכולה התורכית
2. קטע מן האסכולה הערבית
3. קטע מן האסכולה העיראקית או פולקלור ערבי
4. קטע מודרני
5. קטע אלתור במקום מסוים (3 - 4 דקות)

על התלמיד לגלות ידע ולבצע לפחות שתי וריאציות על מקצב נתון (מתוך הקטעים המוסיקליים שהוא מנגן).
בזמן הבחינה יתבקש התלמיד לנגן קטע סולפג' מהדף ברמת נגינה תואמת.
בנוסף, התלמיד יגלה ידע בתורת המוסיקה המזרחית ברמת קושי של לפחות 3 שנות לימוד בתחום.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 16 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

כלים עממיים

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה תכלול 5 יצירות מן התקופות הבאות :

1. יצירה מהתקופה הטרומ קלאסית
2. יצירה מהתקופה הקלאסית
3. יצירה מהתקופה הרומנטית
4. יצירה אימפרסיוניסטית או בת-זמננו
5. יצירה ישראלית

בהרכבת התכנית יש לתת עדיפות לספרות מקורית. יצירה אחת לפחות, חייבת להיות מקורית.
יצירה אחת בתכנית חייבת להיות בעלת היקף רב-פרקי ומנוגנת במלואה (וריאציות, סונטה, קונצ'רטו). חובה לנגן יצירה זו בעל-פה.

נגינה בעל-פה של יתר היצירות בתכנית הבחינה (למעט היצירה המרכזית) תזכה את הנבחן עד 6 נקודות "בונוס".

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 17 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

קומפוזיציה

ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד.

תלמידים מוכשרים בעלי רקע עשיר בנגינה (לפחות 6 שנות נגינה) ובלימודי תורת המוסיקה: תיאוריה, סולפג', הרמוניה וספרות המוסיקה (לפחות 3 שנים) שמשתתפים באופן קבוע בשיעורים יחידניים בתחום הקומפוזיציה, יכולים לגשת לבחינת בגרות מוסיקה-קומפוזיציה.

חובה לפרט מהלך לימודים אלה בסעיף "קורות חיים" בטופס נבחן ולצרף אליו **שתי המלצות:**

א. של המורה לקומפוזיציה

ב. של המורה לנגינה על הכלי.

בחינת הבגרות בקומפוזיציה תכלול 3 יצירות כתובות לכלים שונים בסגנונות שונים מתחום המוסיקה המערבית האמנותית:

- יצירה אחת לכלי בודד או לאנסמבל של כלים.
- 2 יצירות להרכב קאמרי קטן (2-4 כלי נגינה). משך הזמן המינימאלי לכל יצירה הוא כ- 3 דקות. יצירה בעלת היקף גדול בזמן או בתזמור יכולה להיחשב במקום שתי יצירות קצרות.

הכתיבה צריכה להיות תואמת לכלי לו נכתבה היצירה ולהתבסס על ידע ועל המיומנויות הבאות:

- טיפול במוטיב: צמצום והרחבה
 - משפטים מוסיקליים בסיסיים: סימטריה וא-סימטריה
 - בניית צורות קטנות בסיסיות
 - ארטיקולציה ויסודות תזמור בסיסיים
 - טכניקה בסיסית של הרמוניה מערבית
 - אמצעים קונטרפונקטיים בסיסיים ומורכבים
- תיק העבודות יכלול:
- 3 יצירות מודפסות.
 - הקלטות של 3 יצירות (רצוי הקלטה אחת בביצוע חי).
 - עבודה עיונית נלווית. חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה כרוכה.

מועד אחרון להגשת העבודות (לאחר אישור ההצעה) הנו מרץ 2019.

הבחינות תתקיימנה עד סוף חודש אפריל 2019.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 18 מתוך 23

רח' השלושה 2 יד אליהו, תל-אביב 61092 טלפון: 03-6896098 פקס: 03-6896131

musical@education.gov.il

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

העבודה העיונית הנלווית

במהלך הבחינה יישאל התלמיד על אודות המרכיבים המוסיקליים של הפרק המנותח בעבודה העיונית הנלווית. שליטה וידע הנבחן בתחום זה יהוו חלק מהציון.

מטרת העבודה הנלווית היא לעמוד על הזיקה בין הנגינה/השירה ובין הידע המוסיקלי בהבנת מרכיבי היצירה. חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה כרוכה לבוחנים ביום הבחינה. לא תתקבלנה עבודות שאינן כרוכות. יש להגיש את העבודה הנלווית חתומה על ידי מורה לכלי. היקף העבודה עד 8 עמודים. העבודה תכלול ניתוח מוסיקלי של פרק אחד מתוך אחת היצירות המבוצעות ברסיטל, בזה האופן:

א. בתחום הקלאסי

1. דף פתיחה ובו הפרטים הבאים:
שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, כתובת וטלפון, שם המנחה, שם בית הספר בו לומד התלמיד, סמל בית הספר, שם הקונסרבטוריון.
2. מבוא (עמוד אחד בלבד) ובו הנקודות הבאות:
 - תולדות חייו של המלחין (בקצרה)
 - ציון יצירותיו המרכזיות של המלחין
 - סקירה קצרה על התקופה תוך התייחסות למהלכים מרכזיים בהיסטוריה בכלל ומוסיקה בפרט
 - סגנון היצירה
3. ניתוח מוסיקלי (6-7 עמודים) של פרק אחד בלבד מתוך אחת היצירות המבוצעות ברסיטל. בניתוח יש להתייחס למרכיבים המוסיקליים הבאים: מלודיה, מוטיבים מרכזיים, מהלכים הרמוניים בולטים וטונאליות, תבניות ריתמיות, מבנה היצירה ומרכיבים צורניים מרכזיים, דרכי עיבוד ומרקם. מומלץ להתייחס לייחודיות של כלי הנגינה כמו גם להיבט הביצוע. חובה לשלב דוגמאות תווים.
4. סיכום (לא חובה) ובו:
 - המרכיבים המוסיקליים הבולטים ביצירה
 - אינטרפרטציה אישית
5. נספח - תווים של הפרק המנותח.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 19 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

ב. בשירה אמנותית

1. **דף פתיחה** ובו הפרטים הבאים :
שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, כתובת וטלפון, שם המנחה, שם בית הספר בו לומד התלמיד, סמל בית הספר, שם הקונסרבטוריון.
1. ניתוח יצירה אחת בשלמותה מתוך רפרטואר היצירות שמבוצעות בריסל :
 - א. **מבוא** (עמוד אחד בלבד)
- על המשורר ועל המלחין
- סגנון השיר/היצירה (ליד, אופרה, תקופה)
ב. **ניתוח טקסטואלי** (1-2 עמודים)
מילות השיר/האריה/הליד, כולל תרגום לעברית
ג. **ניתוח מוסיקלי** (3-4 עמודים)
בניתוח יש להתייחס למרכיבים המוסיקליים הבאים : מלודיה, מרקם, מהלכים הרמוניים בולטים, תבניות מקצב בולטות, מבנה השיר, מוטיבים מרכזיים, טונאליות ודרכי עיבוד. **חובה לשלב דוגמאות תווים**. יש לצרף את התווים במלואם.
 - ד. **סיכום** (לא חובה)
- הקשר בין הטקסט למוסיקה
- אינטרפרטציה אישית
 - ה. **תווים** של היצירה המנותחת.
2. **פירוט קצר של כל יצירות הריסל** (עמוד אחד בלבד)
 - שם היצירה (מנין לקוחה, שם האופרה, הדמות)
 - שם המלחין - שנים/תקופה
 - שם המשורר - שנים/תקופה
 - תוכן היצירה ב- 2-3 משפטים.

חזרה לתוכן עניינים

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 20 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

ג. בתחומי הג'אז, הפופ והרוק

1. דף פתיחה ובו הפרטים הבאים :
שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, כתובת וטלפון, שם המנחה, שם בית הספר בו לומד התלמיד, סמל בית הספר, שם הקונסרבטוריון.
 2. העבודה תתמקד **באחת מהיצירות המבוצעות בריסטרל לפי הפירוט הבא** :
 - **הרקע ההיסטורי** של המבצע, המלחין והסגנון (עד 2 עמודים).
 - **המרכיב החשוב ביותר בעבודה הוא הניתוח המוסיקלי** (עד 6 עמודים).יש להתייחס בניתוח לנושאים הבאים :
 - א. **מבנה היצירה** (לדוגמה : מבנה AABA).
 - ב. **טונליות** (כולל שינויי סולם בחלקים השונים, במידה ויש).
 - ג. **ניתוח מלודי** הכולל תיאור של המוטיבים המרכזיים ביצירה, קוי מתאר (קונטור), מרווחים אופייניים, שימוש בצלילים הזרים לסולם, ניתוח התבניות הריתמיות והמלודיות (סקוונצות), תיאור המאפיינים הסגנוניים, וכיו"ב.**יש להדגים זאת על גבי התווים בגוף הניתוח.**
 - ד. **ניתוח הרמוני** בדרגות, בספרות רומיות (דרגות דיאטוניות, דומיננטה שניונית, מינוריזציה ומיקסטורות אחרות, שביעית שניונית, תחליפים טריטוניים וכדו').
 - ה. על הנבחנים בשירה לנתח את השיר גם מבחינה **טקסטואלית**.
 - **נספח** הכולל את **תווי היצירה** (Chart/Lead Sheet), **ניתוח הרמוני ומלודי** בגוף התווים ומילות השיר (במידה ומדובר בטקסט מולחן).
 - מעבר לדרישות הניתוח הבסיסיות, ניתן להתמקד בעבודה בנושאים מגוונים, זאת בתנאי שרמת ההתעמקות תהיה גבוהה ומגובה במונחים מוסיקליים מקצועיים.**
דוגמאות לסוגים שונים של עבודות :
1. עבודה המתמקדת בניתוח סולו מתוך הקלטה של היצירה (מאפיינים סגנוניים באלתור, שימוש בסולמות כגון מוקטן, אלטרד וכדו', שימוש בטנשנים והולכת קולות Guide Tones, חשיבה ריתמית וכדו').
 2. עבודה המתמקדת בהלחנה ובקשר שבין הלחן לטקסט מבחינה מלודית והרמונית.
 3. השוואת המאפיינים המוסיקליים בשני ביצועים שונים של אותו השיר (עיבוד, טמפו, פרשנות הרמונית ומלודית וכדו').
 4. השוואת המאפיינים המוסיקליים של שני מאלתרים שונים על אותו השיר (ניתוח מלודי ביחס להרמוניה, חשיבה ריתמית, פיתוח מלודי וכדו').
- על הנבחנים להתמצא בפרטי העבודה העיונית.**
הגשת עבודה נלווית, שאינה מגובה בידע תיאורטי, תגרום להורדת ציון.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 21 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

ד. בתחום הקומפוזיציה

מטרת העבודה העיונית היא ליצור זיקות גומלין בין היצירות המקוריות שנכתבו על ידי התלמיד ובין יצירות מופת המשקפות פרספקטיבה היסטורית-מוסיקלית.
העבודה תכלול:

1. נושא מרכזי לפיו נכתבו היצירות על ידי התלמיד.
2. ניתוח מוסיקלי שכולל את המרכיבים הבאים: קווים מלודיים, תבניות ריתמיות, אמצעי הבעה, דינמיקה, ביצוע ונקודות נוספות בהתאם ליצירה המנותחת.
3. פרשנות קומפוזיטורית שתבוא לידי ביטוי בזווית שונות, כמו ניתוח השוואתי של ז'אנרים/צורות מוסיקליות שונות, מרכיבים סגנוניים שונים, תזמור וכיו"ב.

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 22 מתוך 23

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על החינוך המוסיקלי

אופן ההתקשרות

קשר עם הפיקוח על החינוך המוסיקלי

הפנייה לפיקוח תיעשה אך ורק ע"י הנהלת בית הספר באמצעות דואר אלקטרוני בלבד:

musical@education.gov.il

בכל פנייה נא לציין שם משפחה ושם פרטי בתוספת מס' תעודת זהות על מנת שנוכל להשיב לפנייתכם במהירות וביעילות.

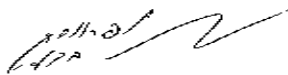
מענה טלפוני יינתן בימי ההרשמה בלבד - בטלפון 03-6896297 - בימים שני ורביעי
בין השעות 12:00-14:00 (גלינה לוקש).

בתום תקופת ההרשמה, פניות של מנהלים ומרכזי בחינות, תיעננה באמצעות דואר אלקטרוני בלבד:

lukashga@education.gov.il

פניות של הורים / תלמידים לא תיעננה.

בברכה,

בצלאל קופרוסר
מפמ"ר מוסיקה

העתיקים:

דר' משה וינשטוק, יו"ר המזכירות הפדגוגית

גב' מיקי בנאי, מנהלת אגף אמנויות

גב' דסי בארי, מנהלת האגף לחינוך על יסודי

מר דיויד גל, מנהל אגף הבחינות

גב' גלינה לוקש, מרכזת בחינות בגרות מוסיקה-רסיטל

[חזרה לתוכן עניינים](#)

חוזר מפמ"ר מוסיקה תשע"ט/1 – עמוד 23 מתוך 23

רח' השלושה 2 יד אליהו, תל-אביב 61092 טלפון: 03-6896098 פקס: 03-6896131

musical@education.gov.il